

Granskning av förhandsröstnings- och brevröstningshandlingar och fastställande av antalet förhandsröstande per röstningsområde vid kommunalvalet 2025

CN 11.04.2025 § 57
770/00.00.00/2024

Beredning

Förvaltningsdirektör Elina Amnell-Holzhäuser

Enligt 63 § 1 momentet i vallagen ska de förhandsröstningshandlingar som inkommit till den kommunala centralvalnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid sammanträden som ska hållas så att de förhandsröstningshandlingar som inkommit före klockan 19 fredagen före valdagen hinner behandlas vid sammanträdena. Ytterkuvert som inkommit efter utgången av tidsfristen öppnas inte och lämnas obeaktade.

Enligt 2 momentet ska röstningen lämnas obeaktad om 1) den som röstat på förhand inte har införts i rösträttsregistret, 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt, 3) foljebrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag eller fastställas vem den röstande är, eller 4) ett foljebrev för hemmaröstning saknar namnteckning av den person som nämns i 54 §.

Enligt 3 momentet ska en anteckning om att röstningen har lämnats obeaktad göras i protokollet för sammanträdet, till vilket ska fogas det valkuvert jämte foljebrev och ytterkuvert som har lämnats obeaktat.

I 4 momentet står det: kan ett foljebrev som inte innehåller kvitteringsanteckning i foljebrevet och ett därtill fogat valkuvert godkännas, antecknas i rösträttsregistret att den i foljebrevet nämnda personen har utövat sin rösträtt. Om godkännandet sker senare än den fjärde dagen före valdagen klockan 19, ska en anteckning om att den i foljebrevet nämnda personen har utövat sin rösträtt dessutom, på det sätt som justitieministeriet bestämmer, göras i vallängden. Har den kommunala centralvalnämnden i enlighet med 71 § 3 mom. av särskilda skäl tillställts vallängder som skrivits ut ur rösträttsregistret genast efter att det vunnit laga kraft, görs anteckningen endast i vallängden.

Enligt 5 momentet ska den kommunala centralvalnämnden efter att förhandsröstningshandlingarna har granskats sortera de godkända valkuverten enligt röstningsområde samt räkna antalet valkuvert enligt röstningsområde och anteckna antalen i protokollet. De godkända valkuverten ska sorterade enligt röstningsområde och åtskilda från foljebreven hållas öppnade i säkert förvar.

Enligt § 66 mom. 1 i vallagen ska de brevröstningshandlingar som inkommit till den kommunala centralvalnämnden granskas med iakttagande av vad som föreskrivs i 63 §.

Enligt 2 momentet ska brevröstningen utöver de orsaker som anges i 63 § 1–3 mom. lämnas obeaktad om 1) det utifrån de postnings- eller sändningsanteckningar som gjorts på ytterkuvertet för brevröstning inte med säkerhet går att få visshet om att kuvertet har postats i eller sänts från utlandet, 2) valkuvertet för brevröstning är öppet och man kan dra den slutsatsen att det är öppet av någon annan orsak än att valkuvertet tekniskt sett inte har fungerat, eller valkuvertet annars är sådant att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som

föreskrivs i lag, 3) foljebrevet för brevröstning saknar underskrifter av de vittnen vid brevröstning som avses i 66 d § 5 mom.

Enligt 3 momentet ska centralvalnämnden efter att brevröstningshandlingarna granskats med bevarande av valhemligheten öppna godkända valkuvert för brevröstning, stämpla de röstsedlar som funnits i kuverten och innesluta de stämplade röstsedlarna i sådana valkuvert som avses i 50 § 1 mom. Stämplingen och inneslutningen i nya kuvert ska vid andra än välfärdsområdesval och kommunalval göras innan valkuverten enligt 64 § sänds till valkretsnaämnden, och vid välfärdsområdesval och kommunalval senast lördagen före valdagen före klockan 15.

I enlighet med centralvalnämndens beslut 24.2.2025, § 18, har sekreteraren för centralvalnämnden tillsammans med biträdande personal granskat förhandsröstningshandlingarna tekniskt enligt anvisningarna från centralvalnämnden och justitieministeriet. Man har öppnat ytterkuverten per röstningsområde, granskat foljebreven och översett att valkuverten har stängts.

Bilaga:

Utskrift ur rösträttsregistret (delas ut på mötet)

Föredragning

Centralvalnämndens ordförande Bengt Wilhelmson

Förslag

Centralvalnämnden konstaterar antalet foljebrev med förhandsröstningshandlingar för kommunalvalet som inkommit inom föreskriven tid.

Nämnden konstaterar vid behov antalet foljebrev som förkastas samt motiverar varför de förkastas. Om det finns ytterkuvert som förkastas, ska de och förhandsröstningshandlingarna bifogas till centralvalnämndens protokoll.

Centralvalnämnden öppnar de godkända valkuverten för brevröstningen ett i taget, stämplar röstsedeln med bevarande av valhemligheten och innesluter den stämplade röstsedeln i ett brunt valkuvert. Centralvalnämnden sorterar dessa bruna valkuvert för förhandsröstningen bland de godkända valkuverten för förhandsröstningen enligt respektive röstningsområde.

Centralvalnämnden förpackar valkuverten enligt röstningsområden så att de är klara för rösträkning.

Behandling

Det utdelades utskrifter ur rösträttsdatasystemet (Mottagna röster per dag per röstningsområde – Kommunalvalet 2025, bilaga 1, och Valdeltagande i kommunen, bilaga 2).

Beslut

Centralvalnämnden utförde en granskning av de förhandsröstnings- och brevröstningshandlingar i kommunalvalet 2025 som inkommit inom utsatt tid 11.4.2025 klockan 19.00 i enlighet med 63 § i vallagen och räknade antalet godkända valkuvert röstningsområdesvis.

Centralvalnämnden konstaterade att inga brevröstningar hade inkommit inom utsatt tid.

Centralvalnämnden konstaterade att sammanlagt 3 093 förhandsröstningar hade registrerats i rösträttsregistret.

Centralvalnämnden konstaterade att antalet godkända förhandsröstningshandlingar och valkuvert uppgick sammanlagt till 3 088.

Centralvalnämnden konstaterade att valförrättare vid hemmaröstningen på grund av bristfälligt innehåll i följbrevet för tio hemmaröstningar hade inlämnat separata skriftliga utredningar om att en sådan person som avses i 54 § i vallagen hade varit närvarande vid de hemmaröstningar som de hade förrättat. Centralvalnämnden konstaterade att dessa förhandsröstningar kan beaktas i och med de inlämnade utredningarna.

Centralvalnämnden konstaterade att det i 16 hemmaröstningar som förrättades 3.4.2025 och 4.4.2025 hade i stället för följbrevet för hemmaröstningen använts endast meddelandekortet och att de meddelandekort som hade använts som följbrev saknade underskrift av den person som avses i 54 § i vallagen. Centralvalnämnden beslutade att höra per telefon de två valförrättare som hade förrättat dessa hemmaröstningar gällande hemmaröstningens förlopp. Valförrättarna hördes separat klockan 20.03–20.15 och klockan 20.15–20.24. Hörandet gällde förutom förrättandet av hemmaröstning vid kommunalvalet även förrättandet av hemmaröstning vid välfärdsområdesvalet.

Valförrättarna gav följande utredning:

Användningen av meddelandekort i stället för följbrevet för hemmaröstning berodde på en felaktig uppfattning om det följbrev som behövs vid hemmaröstning. Den röstande har i respektive hemmaröstning själv så att valhemligheten bevaras fyllt i röstsedeln och inneslutit den i kuvertet, en del har behövt hjälp med att innesluta sedeln i kuvertet. De röstandes identitet har fastställts med hjälp av deras identitetshandling.

Valförrättarna redogjorde i detalj för förloppet av hemmaröstningen. Båda berättade om hemmaröstningens förlopp på ett överensstämmande sätt. Båda valförrättarna konstaterade att den ena av dem var närvarande under varje hemmaröstning där den andra var valförrättare. De röstande godkände den närvarande personen.

Centralvalnämnden konstaterade att förutsättningarna för hemmaröstning har utretts redan i samband med anmälningen till hemmaröstningen och det finns inga skäl att misstänka att förutsättningarna för hemmaröstning inte uppfylls. Dessutom hade både den röstande och valförrättaren i dessa hemmaröstningar undertecknat meddelandekorten, som också i övrigt var ifyllda på tillbörligt sätt. På basis av den utredning som getts var en sådan person som avses i 54 § i vallagen närvarande vid hemmaröstningarna.

På basis av den utredning som getts anser centralvalnämnden att det visats att de ifrågavarande hemmaröstningarna försiggick i den ordning som anges i vallagen och att användningen av ett felaktigt följbrev berodde på en omständighet som endast ska tillskrivas valförrättarna. Eftersom det endast är fråga om ett formellt fel och det inte finns anledning att betvivla lagligheten i hemmaröstningarna kan förhandsröstningarna i fråga (16 stycken) beaktas.

Centralvalnämnden beslutade dessutom konstatera att valförrättarna har blivit utbildade för sitt uppdrag och har blivit tilldelade ett separat utbildningsmaterial samt Justitieministeriets valanvisningar. Valförrättarnas förfarande vid de ifrågavarande hemmaröstningarna kan anses vara oäktsamt. Valförrättarnas oäktsamhet bör inte orsaka de röstande onödig skada och detta talar också för att förhandsrösterna ska beaktas.

En promemoria upprättades om hörandet av valförrättarna.

Centralvalnämnden konstaterade att antalet godkända valkuvert röstningsområdesvis fogas som en bilaga till protokollet (bilaga 3).

Centralvalnämnden konstaterade att 7 förhandsröstningar lämnas med stöd av 63 § 2 momentet i vallagen obeaktade på följande grunder:

- 1) den som röstat på förhand har inte införts i rösträttsregistret: 2 st. av vilka
 - 1 st.: Följebrevet (anstaltsröstning) var adresserat till centralvalnämnden i Lovisa stad. Den röstande är inte röstberättigad i Lovisa stad utan i en annan kommun. Om följbrevet för kommunalvalet är felaktigt adresserat till centralvalnämnden i en annan kommun, skickas inte följbrevet eller valkuvertet vidare, eftersom man antar att väljaren som adresserat följbrevet fel även felaktigt har röstat på en kandidat i fel kommun.
 - 1 st.: Följbrevet var adresserat till centralvalnämnden i Lovisa stad. Den röstande är inte röstberättigad i Finland.
- 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt: 0 st.
- 3) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag eller fastställas vem den röstande är: 5 st. enligt följande:
 - 2 st.: Följbrevet saknade den röstandes underskrift.
 - 1 st.: Följbrevet saknade valförrättarens underskrift.
 - 1 st.: I följbrevet hade ifyllts endast valförrättarens och den röstandes underskrifter. Till övriga delar var följbrevet icke ifyllt, med undantag för följande anteckning: "Loviisan kesk. vaali ltk.". Av varken följbrevet eller underskriften framgick med säkerhet den röstandes identitet. På basis av fönstret i valkuvertet innehöll kuvertet en förhandsröstning för kommunalvalet.
 - 1 st.: Följbrevet innehöll följbrevet för hemmaröstning och en stämplad valsedel som inte var innesluten i valkuvertet. Följbrevet saknade den röstandes underskrift samt underskrift av den person som avses i 54 § i vallagen.
- 4) ett följbrev för hemmaröstning saknar namnteckning av den person som nämns i 54 §: 0 st.

Centralvalnämnden beslutade anteckna för kännedom att den kontrollerat att inga ytterligare förhandsröster hade inkommit till centralvalnämnden senast 11.4.2025 klockan 19.00.

Centralvalnämnden konstaterade att antalet godkända valkuvert, 3 088 stycken, är lägre än antalet följbrev som inkommit till centralvalnämnden och antalet förhandsröstningar som antecknats i rösträttsregistret, 3 093 stycken, (det vill säga 5 lägre): det finns 4 som lämnas obeaktade och 1 följbrev som inte inkommit till centralvalnämnden senast 11.4.2025 före klockan 19.00.

De ytterkuvert som lämnas obeaktade fogas med sitt innehåll till protokollet.

Centralvalnämnden beslutade

- konstatera och anteckna i protokollet att antalet förhandsröstande räknat

enligt antalet valkuvert uppgick till totalt 3 088 personer och konstatera på basis av bilagorna det godkända antalet valkuvert per röstningsområde (bilaga 3) och det antal förhandsröstande per röstningsområde som antecknats i rösträttsregistret (bilagan Valdeltagande i kommunen – KV-2025)

– konstatera och anteckna i protokollet att ett ytterkuvert med förhandsröstningshandling som enligt uppgifterna i rösträttsregistret ska komma annanstans ifrån inte har inkommit till centralvalnämnden inom utsatt tid.

Centralvalnämnden beslutade befullmäktiga centralvalnämndens sekreterare att tillsammans med en valassistent förpacka de godkända valkuverten sorterade enligt röstningsområde och åtskilda från foljebreven i säkert förvar inför räkningen av förhandsröster som äger rum 13.4.2025 samt att föra in antalen förhandsröstande (antalet godkända valkuvert) röstningsområdesvis i resultatuträkningssystemet.

Centralvalnämnden justerade denna paragraf omedelbart.